

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu,
str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se
înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de
mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI
Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

Africa se deșteaptă

Africa are 223 milioane locuitori, dintre care: 200 milioane negri, 17 milioane asiatici și 6 milioane europeni. Zeci, chiar sute de ani, ea a fost împărțită sub stăpânirea colonialiștilor englezi, francezi, germani, italieni, belgieni, spanioli, etc. Colonialiștii au ținut popoarele Africii în mizerie și înapoiere economică și culturală. Ei au asuprit aceste popoare și le-au exploatat pînă la sînge. Bogățiile pămîntului le-au folosit colonialiștii, africanii nealegîndu-se cu altceva decît cu munca de sclav pe plantațiile sau în minele colonialiștilor. Negrii erau socotiți rasă inferioară și nu aveau nici un drept. Dacă îndrăzneau să ceară drepturi, erau arestați, condamnați, împușcați.

Situația aceasta nu mai putea fi răbdată. Africanii sînt și ei oameni ca și noi, simt și ei nevoia de libertate și o viață omenească mai bună. Astfel Africa s-a deșteptat și a pornit la luptă. Popoarele ei rup lanțurile colonialiștilor și își cuceresc libertatea. Egiptul, Sudanul, Libia, Tunisia, Marocul, Ghana, Guineea, etc., au devenit țări independente, eliberîndu-se de robia colonialiștilor englezi, francezi, italieni. Alte țări, ca: Nigeria, Camerun, Somalia, sînt pe cale să devină independente. Iar în țările, care mai sînt sub jug colonialist, se duce o luptă înverșunată pentru înlăturarea acestui jug și pentru dobîndirea independenței. În Algeria războiul împotriva colonialiștilor francezi pentru independență se duce de poporul întreg. În Congo belgian, în Congo francez, în Rhodesia engleză, în Kenya engleză, și în alte colonii mișcarea pentru independență națională este o forță, care nu poate fi stăvilită cu armata și poliția colonialiștilor și cu toate mijloacele de prigonire și nimicire. Arestările, condamnările, împușcările, măsurile severe de pedepsire nu pot înnăbuși voința de libertate a popoarelor asuprite. Colonialiștii sînt nevoiți să acorde unele drepturi acestor popoare și nu e departe timpul cînd toate popoarele din Africa vor fi libere. Cum ar putea 6 milioane de englezi, francezi, belgieni, etc., să stăpînească 200 milioane de negri? E firesc lucru ca popoarele africane să-și ia soarta în propriile lor mîini și să se conducă singure. Și aceasta au și făcut-o în țările independente și o vor face curînd în toate celelalte țări.

Vremea colonialismului a trecut. Orice măsuri ar lua, colonialiștii nu mai pot ține popoarele coloniale sub asuprire. Africa întreagă își cucerește prin luptă independența. Mișcarea de eliberare națională nu poate fi înfrîntă; ea cucerește mereu noi biruințe.

Statele socialiste, în frunte cu Uniunea Sovietică, sprijinesc lupta popoarelor africane împotriva colonialismului și pentru independență. Ele sprijinesc țările independente din Africa să-și întărească independența, ajutîndu-le să-și dezvolte industria și puterea economică și să-și apere libertatea împotriva uneltirilor colonialiste.

Lupta popoarelor africane pentru independență e o contribuție la lupta pentru pace. Ea slăbește imperialismul provocator de războaie. Popoarele Africii au nevoie de pace, ca să poată prin libertate și muncă să-și făurească o viață mai bună. De aceea ele luptă pentru pace, împotriva ațîțătorilor la război. Africa, alături de Asia și de sutele de milioane de oameni cinstiți din Europa și America, devine o forță, pusă în slujba păcii.

Biserica noastră este alături de lupta acestor popoare pentru independență. În fața lui Dumnezeu nu există „popoare de stăpîni” și „popoare de sclavi”, ci toate popoarele sînt egale și toate au dreptul la libertate și la o viață omenească mai bună. Cum se pot lăuda colonialiștii că sînt „creștini” (catolici sau protestanți), dacă ei asupresc alte popoare? Credința creștină nu învață așa ceva. Dimpotrivă, ea îndrumază să lupti împotriva asupririi și a nedreptății. Biserica noastră condamnă colonialismul și îndeamnă pe preoți și credincioși să sprijinească lupta popoarelor coloniale împotriva colonialiștilor și pentru libertate. Această luptă este după voia lui Dumnezeu.

Africa se deșteaptă. Nici o putere n-o mai poate ține înlănțuită în robia colonialistă; popoarele ei își cuceresc independența și pășesc pe calea progresului și a luptei pentru pace.

N. M.

Lucrări la cîmp

Țărănimea muncitoare, în primăvara aceasta, aplicînd mijloace mecanizate și regulile agrotehnice, a semănat ogoarele patriei cu sămînță selecționată în pămîntul bine lucrat, bine pregătît. Noi terenuri au fost redat agriculturii. S-au extins suprafețele semănată cu sîclă de zahăr și floarea soarelui. S-a lărgit și suprafața grădinilor irigate pentru legume și zarzavaturi. Astfel s-au pus bazele unei recolte bogate în anul acesta. Prima fază a bătăliei agricole a fost cîștigată.

Acum e faza a doua: îngrijirea culturilor agricole. Cele semănată au răsărit, însă alături de ele răsar și buruienile, care răpesc hrana din pămînt a culturilor. Totodată apa trebuie păstrată în pămînt, ca recolta să fie mai bună. Pentru aceasta e nevoie de plivit și prășit. Un singur prășit la porumb e tot atît cît o ploaie bună: el ridică producția. Dar nu e destul să prășești o singură dată: prășitul se face ori de cîte ori e nevoie — de 3—4 ori în vară. Așa se asigură o recoltă și mai bogată. E bine să se adauge și îngrășăminte chimice, să se facă răritul și polenizarea artificială.

În orice caz trebuie aplicate toate metodele agrotehnice potrivite pentru regiunea respectivă. De aplicarea acestora, atîrnă dacă oste-neala semănatului rodește îmbelșugat.

O îngrijire deosebită trebuie dată sîclei de zahăr, ca recolta la hectar să fie cît mai ridicată. În felul acesta și cîștigul cultivatorului e mai mare și contribuția lui la producția de zahăr este mai valoroasă.

Tot în vremea aceasta, cei ce încă n-au încheiat contractări, pot să le încheie. Prin contractări se asigură cantități de produse agricole, necesare în fabrici, trebuincioase pentru cei de la orașe, pentru elevii din internate, copiii din creșe și cămine, bolnavii din spitale, etc. Clasa muncitoare trimite la țară mașini și unelte agricole, produse industriale, de care are nevoie țărănimea muncitoare ridicînd nivelul ei de trai, material și cultural, iar țărănimea muncitoare, prin contractări, aduce cu rodul muncii ei o contribuție la ridicarea nivelului de trai a oamenilor muncii de la oraș. Contractările sînt o formă de întărire a alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare.

A doua fază a bătăliei agricole e în toi: scopul ei e ca prin îngrijirea culturilor agricole să se asigure o recoltă cît mai bogată. Țărănimea muncitoare, ajutată de clasa muncitoare, va împlini cu cinste această muncă patriotică, prin care se întărește Patria noastră scumpă, Republica Populară Romînă.

T. R.

Intâlnire cu parohienii după 25 ani

— Parohia Lunca, prot. Reghin —

În 1958 s-au împlinit 25 de ani de când am părăsit parohia Lunca, după ce lucrasem acolo 4 ani și șase luni. Aceștia au fost cei mai rodnici ani de activitate din viața mea.

De câte ori îmi aduc aminte de credincioșii din Lunca-Tecii am o mare mulțumire.

Parcă ieri s-au petrecut toate...

— Bine fiule, ți-ai împlinit misiunea la Chesler (districtul Mediaș)¹, acum îți dau o parohie bună. Du-te în Lunca Tecii.

Cit de luminos răsar în ochii amintirii.

Autobuzul în goană cotește în șoseaua din capătul Reghinului spre Teaca. Trecem cu viteză pe lângă Sintu și Frunzeni... E ziua de-abinelea.

Oprim în fața caselor parohiale și a bisericii ... cobor buimăcit. Recunosc Lunca și parcă e totuși, alta. Clădiri noi impozante, case noi alungind satul pe parcursul șoselei. Biserica mult mai impozantă decît a rămas în amintirea mea. Din grupul ce mă așteaptă recunosc doar pe părintele Usec și patru, cinci credincioși...

La ora 9 sună patru clopote între care parcă recunosc cîntecul „i-i-li..e!”

Intrăm pe poarta nouă, frumos sculptată, ne oprim o clipă la intrare și ocolesc biserica căutînd locul bisericii celei vechi și ... mormintele... Da, aici a fost intrarea. Aici altarul. La cîțiva pași morminte multe necunoscute mie, însă cunosc pe cei ce odihnesc în ele. Mă opresc la fiecare cruce și citesc inscripțiile... Nu mă pot îndepărta ... parcă se mișcă valurile timpului și țărîna mormintelor, și apar vechii mei prieteni, vechii mei colaboratori. Ne privim, ne îmbrățișăm și plecăm ocolind biserica. Alături de mine, dascălul pensionar Damian, cumătru care mi-a botezat trei copii, pășește îndesat, greu și oțetă. Prim curatorul Nistor Ioan și casierul Ioan Moldovan mă privesc cu atenție și căldură. Inapoi la 2—3 pași e moș Ilie, firav și senin, parcă ascultă o melodie cerească. Tăcuți și liniștiți urmează vecinul Toader, Ioan păcurariul, moș Grigore și chiar Petrea vestitul om vesel și un grup compact de credincioși. Ne apropiem cu curaj de ușa bisericii și intrăm ca la noi acasă. Azi slujim parastas pentru toți repausații din ultimii 25 ani!... Cumătru își ocupă locul în strană și ceilalți fiecare locul lui. Eu, ca atunci, fac închinare adîncă în fața sf. altar și mă apropiu de chipul Domnului, — dar nu îndrăznesc să-l sărut. Ochii Lui mă priveau cu mirare, muștrători parcă. „Iartă-mă Doamne, iartă-mă!... Iată de 25 ani n-am mai fost pe aici. Tu mi-ai binecuvîntat rîvna și ai revărsat mari bucurii în viața mea”. Am sărutat rama icoanei, am stropit-o cu o lacrimă grea și am intrat în altar.

În cîteva clipe biserica s-a umplut de credincioși ca o corabie mică și am început a pluti pe valurile credinței, — a rugăciunii abia șoptite conduși de adierea Sfîntului Duh... Așa cîntau cîntăreții, așa se rugau credincioșii, acum ca și atunci!... La această Sf. Liturghie a mai auzit cineva melodia dulce a cantorului bătrîn Teodor, ori numai eu?... Frumoasa Luncă și-a adunat toate florile — buchet la icoana Preacuratei și toate privighetorile să cînte Domnului!...

Am întinerit cu 25 ani. Am regăsit înfrățirea creștinească de atunci. Un preot român ortodox originar din Bucovina păstorește credincioșii din inima Ardealului, revăniți la Biserica străbună.

Nu pot încheia această scrisoare fără a aminti marile realizări ale luncenilor după plecarea mea din parohie. Căminul cultural din centrul satului, încăpător, frumos, unde cele trei învățătoare desfășoară activitate culturală și socială. Școala nouă, acoperită în roșu, un adevărat palat care ar face cînte unui oraș. Viile în-

cepute în 1929 s-au înmulțit că azi pe masa fiecărui găsești vestitul vin de Teaca. Intovărașirea agricolă care deschide perspective noi de belșug. Eu care cunosc înfrățirea Luncii de acum treizeci de ani, cu o singură clasă și un singur învățător, într-o clădire veche, de birne; administrația comunei — primărie și notariat — înghesuite într-o cameră mică, (iar azi sfatul e în o clădire spațioasă, luminoasă) — am rămas adînc impresionat de progresele modestului sat de odinioară.

Am scris aceasta la gazeta noastră ca întreaga Biserică să cunoască vrednicia credincioșilor din Lunca și să fie pildă multora. Sînt mîndru că am fost cîndva preotul luncenilor. Ei vor răspunde cu căldură și de acum înainte la chemarea Bisericii și a conducătorilor culturali și sociali.

Așa vrednicia lor creștinească și cetățenească se va face cunoscută tuturor!

Pr. IOAN BORZA
Borsec-Băi

¹) Vezi Telegraful Român, nr. 15—16/1958.

Pe drumul electrificării

În cei opt ani care au trecut de la elaborarea planului de electrificare a țării au fost construite 24 unități energetice, între care termocentralele de la Doicești, Singeorgiu de Pădure, Comănești, Paroșeni, Borzești, hidrocentralele Moroeni, Sadu 5 etc. La Bicăz continuă cu succes lucrările marilor hidrocentrale „V. I. Lenin”; pînă la sfîrșitul anului 1960, aici se va executa întregul volum de construcții, hidrocentrala intrînd în funcțiune cu o putere de 110.000 k. W. iar la începutul celui de-al treilea plan cincinal puterea ei instalată va crește cu încă 100.000 k. W.

— În anul 1945, numai 535 sate din țara noastră erau electrificate. Din acest an și pînă în anul 1950, deși burghezia lăsase o situație grea în sectorul energiei, totuși au fost electrificate 276 sate. În perioada 1950—1957, cînd în țara noastră au fost construite și au intrat în funcțiune puternice centrale electrice, „Lampa lui Ilici” s-a aprins în 1578 sate, iar acum numărul satelor electrificate se ridică la 2200. În ultimii zece ani, s-au electrificat de patru ori mai multe sate decît în 40 de ani sub regimul burghezomășieresc.

— În perioada 1950—1957 au fost electrificate peste 800 unități agricole socialiste de stat și mai mult de 10 la sută din numărul total al gospodăriilor agricole colective.

— La sate au fost construite în ultimii ani, peste 400 microcentrale termoelectrice și circa 80 microcentrale hidrocentrice.

Cifre ale Septenalului

— Volumul producției globale a industriei U.R.S.S. va fi în 1965, cu aproximativ 80% mai mare decît în 1958.

— Pentru anii 1959—1965 mărirea volumului producției globale a agriculturii cu 70%. Sporul anual mediu: 8%.

— Investițiile în construcții: aproximativ 3 trilioane ruble.

— Venitul național al U. R. S. S. va crește în 1965 față de 1958 cu 62—65%.

— Consumul populației va spori cu 60—63%.

— Suprafața construcțiilor de locuințe 650—660 milioane m. p. (aproximativ 15 milioane apartamente).

— Numărul total al specialiștilor cu studii superioare în 1965: peste 4,5 milioane.

Podoabe ale Ortodoxiei Răsăritene

Cuvioșii părinți Damian și Ieremia din Pecersca

Fericitul Damian a trăit în mănăstirea Pecersca din Chiev, pe vremea egumenului Teodosie († 1091). Cei ce viețuiau cu el în chilie mărturisesc despre blîndețea lui, privegherile de toată noaptea și citirea cu osîrzie a sfințelor cărți. Era înfrînat și postea; în afară de pine și apă n-a mincat nimic în toate zilele vieții sale. Domnul l-a învrednicit cu darul de a vindeca pe bolnavi.

Cuviosul a ostenit mulți ani întru ostenelile cele călugărești cu dumnezeiască plăcere, în care timp a săvîrșit fapte multe spre folosul sufletesc al semenilor săi, cînd s-a aflat vrednic de viață veșnică. Înaintea obștescului sfîrșit a căzut bolnav și fiind în pragul morții se ruga lui Dumnezeu, zicînd: „Doamne Iisuse Hristoase, învrednicește-mă să fiu părtaş al slavei sfinților Tăi și cu aceia să mă împărtășesc împărăției Tale; dar rogu-mă Stăpîne, să nu mă desparți de povățuitorul și părintele meu Teodosie, ci cu el să mă numeri întru lumina Ta, pe care ai gătit-o dreptilor”.

În urma rugăciunii sale, s-a arătat un inger la patul său, în chipul cuv. Teodosie, care a căzut pe pieptul lui și sărutîndu-l cu dragoste îi zise: „Iată! O fiule, fiindcă te rogi tare și cu credință, Domnul m-a trimis acum să te vestesc că după cererea ta, te vei număra cu sfinții Lui și cu aceia te vei sălăslui întru împărăția cerească a Stăpînului. Iar cînd Domnul îți va porînci să te muți din lumea aceasta și să treci la Dînsul, atunci nu ne vom mai despărți”. Zicînd acestea s-a făcut nevăzut prin același loc pe unde apăruse. De aceea fericitul Damian și-a dat seama că e un vestitor dumnezeiesc și trimise îndată după cuviosul Teodosie și-i spuse vesel: „Părinte, va fi oare așa precum te-ai arătat și mi-ai făgăduit acum?” — Iar cuviosul Teodosie, care nu știa nimic despre cele ce se petrecuseră, zise: „Nu știu fiule, ce ți-am făgăduit”. Atunci fericitul Damian îi povesti cele întimplate. Auzind aceste, cuv. Teodosie lăudă pe Dumnezeu cu lacrimi în ochi și zise: „Adevărat, fiule, așa va fi precum îți este făgăduit, căci ingerul Domnului ți s-a arătat în chipul meu. Iar eu păcătosul, cum pot fi făgăduitor al slavei aceleia, care este făgăduită dreptilor?” După aceea, adunîndu-și frații, fericitul Damian plin de bucurie îi sărută pe toți și-și dele sufletul în minile Domnului.

Cuviosul Teodosie porunci să se bată toaca, spre a se aduna toți frații. Cu cîntări și mare cinste fu îngropat cînstitul trup al fericitului Damian, în peșteră.

CUVIOSUL IEREMIA a avut o viață lungă și a trăit pe vremea marelui cneaz Vladimir (980—1015), care a creștinat Rusia. După ce mai întîi s-a botezat, cuviosul Ieremia a mers la mănăstirea Pecersca, la cuvioșii Antonie și Teodosie, de la care a primit marele chip ingeresc al schimniciei, rîvnind vieții sfinților părinți. Iar pentru bunătatea lui cea mare i s-a dat de la Dumnezeu darul de a prezice cele ce vor să fie, ba încă și de a cunoaște gîndurile oamenilor. Căci de vedea în cineva gînd viclean, îl muștra și-l sfătuia să se ferească de gîndul acela. Și mai ales de gîndea vreun frate să iasă din mănăstire, el îndată, în taină îi cunoștea gîndul și, mergînd la dînsul, îl mîngîia, sfătuindu-l să rabde îndelung și să stea tare în nevoia impotrivă ispitei. Pe fratele în ispită îl întărea în credință în așa fel, încît nici odată nu se mai clătina din calea cea bună.

(Continuare în pag. 3)

SACRIFICIILE VECHIULUI TESTAMENT

Religia are o parte interioară și nevăzută și o parte care se exteriorizează. Sacrificiile sînt exteriorizarea simțămîntelor celui credincios. În acest înțeles jertfesc Cain și Abel (Fac. 4, 8), Noe își menține legătura cu Dumnezeu prin sacrificii (Fac. 8, 19), Avraam își încearcă credința prin jertfă (Fac. 22). Lui Moise i se descopăr legile sacrificiilor și se generalizează sacrificiile.

Avînd în vedere materialul sacrificiilor ele se împart în singeroase și nesingeroase. Unele sacrificii se aduceau la timpuri fixate, altele odată pentru totdeauna.

Sacrificiile Vechiului Testament sînt următoarele:

1. *Arderea de tot*, sau olocaustul. Se numește arderea de tot pentru că toată carnea adusă ca jertfă se ardea în foc. Arderea de tot este cel mai vechi sacrificiu al Vechiului Testament. Animalele aduse trebuiau să fie de gen bărbătesc. Arderea de tot imaginează faptul că omul credincios se lasă în voia lui Dumnezeu pentru a fi înnoit și desăvîrșit. Prin arderea cărnii omul se oferă întreg lui Dumnezeu, supunîndu-se voii Sale. Arderea mai închipuia nimicirea răului, a păcatelor. Arderea de tot pregătește jertfa Mintuitorului care prin moartea sa pe cruce se va înălța la cer ca o ardere bine primită (Is. 40, 7—9).

2. *Sacrificiul de pace*. Sacrificiul acesta îl aducea cel ce se simțea împăcat cu Dumnezeu însă pentru desăvîrșirea sa morală îl considera necesar. Se aducea fie pentru a mulțumi lui Dumnezeu, fie pentru a dobîndi o mai mare întărire a credinței. El pregătea împăcarea cea mare a omului viitor cu Dumnezeu.

3. *Sacrificiul pentru păcat*, arată existența unei relații lipsite de armonie între Dumnezeu și om. El se aducea pentru păcatele săvîrșite din neștiință, din greșală sau din neglijență și slăbiciune. Pentru a nu fi costisitor sacrificiul putea fi înlocuit cu porumbei sau turturele. Scopul sacrificiului este și acela de a trezi omul din păcat, de a-l pregăti pentru îndreptare și mîntuire.

4. *Sacrificiul pentru culpă* — este un sacrificiu de expiere, de iertare. El se aduce pentru păcatele ușoare, ori de cîte ori se săvîrșea vreo abatere. Prin moartea victimei omul păcătos obține iertare dacă și sufletul lui este cuprins de căință sinceră. Sacrificiul pentru culpă prefigurează sacrificiul Noului Testament, căci în acest sens zice Isaia despre Mintuitorul: „Își dă viața pentru culpă” (53, 10).

Aceste patru soiuri de sacrificii sînt ordinare. În afară de ele erau sacrificiile extraordinare, acelea care se aduceau odată pentru totdeauna, sau în împrejurări speciale. Sacrificiile care se aduceau odată pentru totdeauna sînt:

1. *Sacrificiul legămîntului*. Se numește așa pentru că el unește într-o singură legătură pe Dumnezeu cu credincioșii. Din momentul aducerii Israil a devenit popor ales. Legămîntul s-a consfințit astfel: După ce prin citirea Legii în auzul tuturor, credincioșii s-au obligat la îndeplinirea ei, Moise a ridicat un altar din piatră și-a adus jertfă pentru pace, ardere de tot, stropind cu sînge poporul. Piatra este chipul trăinicieii: legămîntul are să fie durabil. Prin arderea de tot, poporul ales se dă cu totul în voia Domnului. Acest legămînt a pregătit legămîntul cel trainic, prin sîngele lui Hristos.

2. *Sacrificiul sfințirii preoților* este un alt sacrificiu extraordinar, pentru că el se aducea odată numai, de acea persoană, chemarea preoțimii fiind cea de a mîntui, ea e tipul preoțimii creștine.

Sacrificiile extraordinare care se repetau au fost:

1. *Sacrificiul pascal*, instituit întru amintirea scăpării din robia egipteană și a copiilor de la pîiere. În 14 Nisan (april) se junghia un miel pascal. Cu sîngele mielului se ungea grînda de la locuința în care avea să se mînce. Mielul este prototipul lui Hristos, „mielul lui Dumnezeu”.

2. *Sacrificiul împăcării*, mijloca împăcarea omului cu Dumnezeu. El e chipul împăcării omului cu Dumnezeu, prin Hristos.

3. *Sacrificiul nazireului*. Nazireu era acela care prin voie liberă și-a fixat un fel de viață din care lipsea băutura și necurățiile de tot felul. Nazireu a fost Samson, judecătorul cu acest nume și Sf. Ioan Botezătorul, prin izolarea de necurățiile care jicnesc. Sacrificiul nazireului este chipul votului călugăresc.

4. *Sacrificiul vacii roșii*. Acest sacrificiu se numește așa după culoarea pe care trebuia s-o aibă vaca care se junghia. Culoarea roșie amintea viața deplină, vigoarea. Pentru curățirea celor spurcați prin atingerea de cadavre sau morminte se întrebuița cenușa rămasă de la sacrificiul vacii roșii. După terminarea cenușii se jertfea o altă vacă. De la Moise pînă la Hristos, în timp de 1500 de ani s-au jertfit nouă vaci roșii. Purificările cu cenușă aveau să amintească omului pregătirea pentru o viață curată și sfință, prin înlăturarea păcatului. În culoarea roșie unii văd chipul singelui lui Hristos, iar în cenușa curățitoare efectul botezului creștin.

5. *Sacrificiul leproșului*, este jertfa pe care o aducea după vindecarea de lepră reconvalescentul. Consta din două păsări, un beîșor de cedru, isop și lînă roșie... Leprosul era ținut în curățenie și supraveghere 7 zile. Revenirea leproșului la o viață nouă este chipul înnoirii prin Hristos, doctorul trupurilor și sufletelor.

6. *Sacrificiul femeii bănuite*. Femeia bănuită a fi necredincioasă era înfățișată la locul sînt spre a presta jurămint de nevinovăție. Ea aducea ca sacrificiu făină de orz, chipul faptelor rele. Sacrificiul amintește datoria înaltă a soților de a-și păstra fidelitatea conjugală.

Mai erau și alte sacrificii, al purificării femeilor ș. a. Peste tot ele se caracterizează prin mulțimea de sacrificii singeroase.

Animalele aduse trebuiau să fie sănătoase și lipsite de metehne trupesti. Să nu fie mai tinere de 9 zile. La unele sacrificii se puneau condiții și în privința genului și a culorii. Important este la aducerea jertfelor nu materialul adus, ci simțămîntul care însoțea darul. Mai ales importantă este valoarea simbolică a sacrificiilor singeroase. Victima substituia pe păcătos. Cel ce aduce, pe sîne se aduce, murind păcatului, omorîndu-se omul cel vechi și născîndu-se din nou ca om întreg. Aceeași semnificație o au și jertfele nesingeroase, că sacrificatorul se supune cu trup și suflet voii lui Dumnezeu. De aceea profeții se rostesc împotriva jertfelor lipsite de evlavie, căință și fapte bune (Isaia 1; Mih. 6, 4).

Sacrificiile Legii vechi nu au fost îndestulătoare pentru iertarea vinei ca urmare a păcatului. Prin aducerea sacrificiilor omul nu se găsea în stare de sfințenie. Cuvintele: „Iată vin!” (Is. 40, 7—9) arată necesitatea unei jertfe noi.

Sacrificiile vechi au pregătit doar pe om în diferite chipuri pentru jertfa cea nouă. Ele au provocat dorința după sfințire și mîntuire, făcîndu-se astfel „pedagog spre Hristos”, cum se exprimă Sf. Apostol Pavel (Gal. 3, 24).

Sacrificiile sînt o mărturie a trebuinței de a fi mîntuit omul. De aceea ele stau în strînsă

legătură cu Mintuitorul. Prin jertfe s-a netezit drumul spre Hristos Mintuitorul. Deodată cu venirea Lui sacrificiile încetează de a mai avea putere, pentru că „ce s-a zis mai înainte de Duhul s-a împlinit” (Fapte 1, 16). Cel ce totuși încearcă să le mențină, sub o formă sau alta, contrazice învățaturii creștine. „Odinioară Legea era care ne împreuna cu Dumnezeu, azi credința și harul”.

Sfinții Evangheliști prevestesc încetarea sacrificiilor Vechiului Testament (Mat. 24, 1—4; Luca 21, 5—6). Porunca de a prăznui simbăta, cea privitoare la sacrificii, mîncări, băuturi, sărbători și altele încetează deodată cu venirea Mintuitorului. În creștinism a trecut numai ceea ce este de folos permanent: legea iubirii, indicațiile privind mîntuirea și desăvîrșirea împărăției lui Dumnezeu, cele referitoare la judecata din urmă ș. a. Indată ce s-au împlinit toate speranțele, nu mai stăm sub umbra Vechiului Testament, căci după cum umbra trece cînd vine lumina, tot așa au trecut sacrificiile cînd a venit Hristos. Astfel sacrificiile constituie oarecum preistoria mîntuirii neamului omenesc prin Hristos, pentru că și prin ele s-a comunicat gîndul dumnezeiesc omenirii dinainte de Hristos. Tainele creștine instituite de Dumnezeu, au fost preînchipuite de ceremoniile Vechiului Testament.

Sf. Taină a euharistiei este închipuită în jertfa lui Melchisedec, în jertfa mielului pascal. În sacrificiile Vechiului Testament pîinea și vinul au fost elemente însemnate. Melchisedec aduce pîine și vin lui Dumnezeu, Moise pune pe masa sfință materia care mai tîrziu devine principală în euharistia creștină.

După cartea Iesirii era datina ca pîrga să se aducă la altar spre a se mulțumi și a se cere binecuvîntarea Celui de sus. Creștinul credincios nu gustă din rodul pămîntului mai înainte de a fi binecuvîntat prin rugăciune specială. Tămîia, chipul rugăciunii, se bazează pe orînduiala veche (Ieș. 30, 7). Arderea luminărilor, ca părți ale cultului își au închipuirea în sacrificiile Vechiului Testament.

Iată cum sacrificiile au fost mijloace care au pregătit religios și moral omenirea, o economie (pronie cerească), prin care Dumnezeu ne-a purtat de grijă.

Sacrificiile Vechiului Testament rămîn mărturii vii că dorul de mîntuire începe deodată cu căderea omului și se dezvoltă treptat, treptat pînă ce ia formă deplină prin viața în Hristos.

N. NEAGA

Podoabe ale Ortodoxiei Răsăritene

(Urmare din pag. 2)

De se întimpla ca acest Fericit să spună cuiva un cuvînt, se îndeplinea întocmai. Și așa, viețuind mulți ani, cuvîntul Ieremia, pe mulți dintre semenii săi îi folosi cu prevederea sa. Acest cuvînt, la adinci bătrînețe a răposat întru Domnul.

Prăznuirea cuvîntului părinți Damian și Ieremia se face în Biserica Ortodoxă Rusă la 5 octombrie.

Pr. CHIRIL PISTRUI

Despre Duhul Sfânt

La templul din Ierusalim se serba praznicul Corturilor, sărbătoarea care amintea de petrecerea poporului evreu în pustia Sinai, după plecarea lui din Egipt. Mintuitorul, însoțit de ucenicii Săi, părăsește Galileia, unde nu se mai întoarce decât după Înviere, și, la înjumătățirea Praznicului — după spusa Sf. Apostol și Evanghelist Ioan — ajunge la Ierusalim, se duce în templu unde învață mulțimile cu multă înțelepciune încît „se mirau iudeii zicînd: de unde știe acesta carte fără să fi învățat?” (Ioan 7, 14—15).

Ultima zi a acestei sărbători, a șaptea, se numea ziua cea mare (Ioan 7, 37) și se serba într-un chip cu totul deosebit. Cu multă însușire, mulțimile de credincioși veniți la Ierusalim înconjurau templul de 7 ori, cu ramuri de linie în mîini, cîntînd: hoșiana, adică mintuiește-ne. La un moment dat, și aceasta era partea cea mai de seamă a sărbătorii, un preot aducea cu mare alai apă într-un vas de la lacul Siloamului, pe care o vărsa pe altarul jertfelor. În acest timp, se cînta din Isaia 12, 13, iar această ceremonie a aducerii apei amintea de apa pe care Moise o izvorise în pustie, lovind cu toiagul în stîncă (Eșire 17, 6).

Mintuitorul Iisus Hristos, care era de față, folosește acest potrivit prilej pentru a învăța mulțimile adunate la praznic despre o altă apă, apa cea vie, zicînd: „De însetează cineva să vină la Mine și să bea. De crede cineva în Mine, din lăuntru al celui va curge riuri de apă vie” (Ioan 7, 37—38).

Prin aceste cuvinte Domnul Iisus vestește tuturor acelora care vor crede în El împărțirea darurilor Duhului Sfînt. Că despre aceasta este vorba, ne spune deslușit Sf. Apostol Ioan în continuarea textului de mai sus, cînd zice: „Spunea cuvintele acestea despre Duhul, pe care aveau să-l primească cei care vor crede în El, căci încă nu era peste ei Duh Sfînt” (Ioan 7, 39).

Despre această apă vie, sau despre puterea Duhului Sfînt a mai vorbit Mintuitorul și femeii Samaritence, la fîntina lui Iacob (Ioan 4). Mai direct și mai limpede însă le-a vorbit ucenicilor Săi în cuvîntul de despărțire de la Cina cea de Taină, cînd le face din nou cunoscut că în curînd va pleca de la ei, dar că nu-i va lăsa singuri, ci le va trimite pe Mîngîietorul, Duhul Adevărului, care de la Tatăl purcede. Acela se va revărsa asupra lor, le va lumina mințile ca să cunoască mai bine Adevărul, pe Iisus-Învățătorul lor și rostul venirii Lui în lume, îi va întări și îi va călăuzi în misiunea lor înaltă. „De mă iubiți păziți poruncile Mele și eu voi ruga pe Tatăl și vă va da alt Mîngîietor” (Ioan 14, 15—16). Iar mai tirziu adaugă: „Mai am multe să vă spun dar nu le puteți purta acum; iar cînd va veni Acela, Duhul Adevărului, la tot adevărul vă va povățui” (Ioan 16, 12—13).

După Înviere, vreme de 40 de zile, Mintuitorul s-a arătat ucenicilor în repetate rînduri, dîndu-le învățături privitoare la împărăția lui Dumnezeu, adică despre Biserica Sa care își va începe în curînd lucrarea (F. Ap. 1, 3). În cea de-a 40-a zi, pe Muntele Măslinilor, înainte de Înălțare, Domnul Iisus le mai vorbește odată ucenicilor despre Duhul Sfînt, zicîndu-le: „De Ierusalim să nu vă depărtați, ci să așteptați acolo făgăduința Tatălui, pe care ați auzit-o de la Mine, că Ioan a botezat cu apă, iar voi veți fi botezați cu Duh Sfînt, nu mult după aceste zile... Voi veți primi putere cînd se va pogori Duhul

Sfînt peste voi și îmi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeia și Samaria și pînă la marginile pămîntului” (F. Ap. 1, 4—5. 8).

Sf. Ioan Gură de Aur ne învață că Dumnezeu înadins a lăsat să treacă cîteva zile de la Înălțarea Domnului pînă la primirea Duhului Sfînt, ca ucenicii să rămînă singuri și să poată judeca mai bine puterea pe care o primesc. „Dumnezeu, zice Sfîntul, știa că oamenii nu admiră după cuviință bunurile pe care le au în mîini și nici nu cinstesc după vrednicie pe cele plăcute și mari, dacă n-ar face experiența celor contrare. Să vă dau un exemplu — căci trebuie să spun acest lucru mai clar — cel sănătos, care are un corp plin de vlagă, nu simte, nu poate ști bine cît de mari bunătăți i-a dăruit sănătatea, dacă n-ar face experiența boalei, atunci cînd vine peste el slăbiciunea; tot astfel cel care se bucură de lumina zilei n-ar admira după cuviință lumina, dacă n-ar face experiența întunecimii nopții... În acest fel a procedat și Mintuitorul atunci (cu ucenicii)... Dumnezeu a îngăduit să fie despărțiți, pentru un timp, de puterea Celui care îi ajută, ca să cunoască atunci cînd vor fi singuri, cît de mult le dăruia lor prezența bunătății Lui și cunoscînd mai bine bunătățile trecute să primească cu mai mare rivnă dăruirea Mîngîietorului”.

La 10 zile după Înălțare, așadar, și la 50 după Înviere, în jurul orei 9 dimineața, un vuiet puternic ca de vijelie a învăluit casa în care se aflau Sfînții Apostoli și limbi „ca de foc” atîrnau deasupra capului fiecăruia dintre ei „și s-au umplut toți de Duhul Sfînt” (F. Ap. 1, 1—4), Mîngîietorul cel făgăduit.

Este greu de arătat marea schimbare care s-a produs atunci în sufletele Apostolilor. Sf. Duh — care pe cele slabe le întărește și pe cele neputincioase le împlinește, cum se spune într-o rugăciune bisericească — a făcut din Apostoli cu totul alți oameni.

Toată această stare, Dumnezeu — cel într-o ființă dar întreit în fețe — o revărsa asupra Apostolilor și asupra credincioșilor, prin cea de-a treia față sau persoană a Sa, prin Duhul Sfînt. Căci și Duhul Sfînt este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat. În Vechiul Testament îl găsim mai ales sub numele de „Duhul Domnului” și „Duhul lui Dumnezeu” care produce viața (Facere 1, 2; 6, 3; Ps. 32, 6), darul care a luminat și a vorbit prin profeții Vechiului Testament (Facere 41, 38; Num. 11, 17). El a îndemnat la scris și a ferit de greșală pe Sf. autori ai cărților Sf. Scripturi. În Noul Testament, Duhul Sfînt se arată una cu Tatăl și cu Fiul: „Mergînd învățați toate neamurile, botezîndu-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh” (Mat. 28, 19). El duce mai departe, desăvîrșește lucrarea începută de Iisus Hristos de mîntuire a oamenilor.

Duhul Sfînt era adînc simțit de creștinii primelor timpuri ale Bisericii, transformîndu-i cu adevărat în oameni noi, căci „nici unul nu zicea că din averile sale este ceva al său, ci toate le aveau de obște” (F. Ap. 4, 32). El l-a întors pe Fericitul Augustin de pe căile pierzării, pe Maria Egipteanca din multele ei păcate și pe mulți alți următori ai lui Hristos.

Duhul Sfînt a lucrat deci în tot timpul istoriei Bisericii, lucrează și astăzi și va lucra deapănuri în toți cei ce cred cu tărie în Domnul nostru Iisus Hristos și sînt gata să-i împlinească poruncile. „Cum îi apa cea de ploaie, ne spun

cărțile noastre vechi de învățătură, care vine din nori, în multe chipuri lucrează, peste cîmpii și peste codrii în pomi și în flori, de le crește și le înfrumusețează; le albește sau le roșește, le gălbenește sau mohorăște, unele verzi altele albastre; deși apa este într-un fel dar în multe feluri lucrează, așa și Sf. Duh în multe chipuri lucrează. Ca apa spală și curățește, crește și întărește întru înțelegerea dumnezeiască, înfrumusețează și împodobește și în continuu izvorește și setea sufletească potolește și răcorește”.

Profetul Isaia ne arată unele din aceste daruri ale Duhului Sfînt, ca de pildă: înțelepciunea, înțelegerea, sflatul, bărbăția, cunoștința, cuvînoșia (pietatea sau evlavîia) și frica de Dumnezeu (Isaia 11, 2). Iar sf. ap. Pavel ne vorbește despre roadele Duhului Sfînt cînd zice: „roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioșia, blîndețea, înfrînarea poftelor” (Gal. 5, 22).

El lucrează în Biserică, revărsîndu-se prin cele șapte izvoare: Sfintele Taine. El lucrează în fiecare credincios al Bisericii, luminîndu-i mintea, întărindu-l în faptele bune etc.

Să lucrăm deci și noi spre o credință puternică și o dragoste fierbinte către Domnul nostru Iisus Hristos, pentru ca darurile Duhului Sfînt să se sălășluiească din plin și în ființa noastră. Iar rugăciunea „Împărate ceresc”, prin care ne adresăm în chip deosebit Sf. Duh, să nu lipsească din rugăciunile noastre de fiecare zi, ca astfel în noi să lucreze Duhul înțelepciunii, al iubirii și al păcii.

Diacon Gh. PAPUC

Slavoslovie

*Ție slavă îți aducem,
Dumnezeul nostru mare,
Pentru tot ce ne-ai dat nouă
Zidirii mîinilor tale!
Ție slavă îți aducem
Și-ți cîntăm neîncetat:
— Minunat ești Tu și mare
Domnul sfînt prealuminat!*

*Te mărim și-n umilință
Ne plecăm în fața Ta.*

*În biserică cea sfîntă
Cerem iarăși mila Ta.
În biserică cea sfîntă
Lîngă preasfîntul Altar,
Ne împărtaşim cu toții
Din nesecatul Tău dar!*

*Te mărim Stăpine Doamne
Căci și astăzi te jertfești
Pe Altar spre întărirea
Ființei noastre omenești.
Mare-i mila Ta Stăpine
Și iubirea-Ți nesecată,
Care-n veci nu are margini
Prea slăvitul nostru Tată!*

*Pentru tot ce ne-ai dat nouă,
Ție Doamne-Ți mulțumim
Și cu-ntreagă-ne ființa
Noi pe Tine Te mărim!*

Pr. N. GH. LUNGU